

چارشابنا — ۱ شباط ۱۹۲۸

جلد : ۹

بشنجی سنه — نومرو ۱۰۳

آبونه شرطری : سنه لکی ۲۵۰
آلتی آیلمی ۱۲۵، فوق العاده
نسخه لرایچون ۳۰۰ و ۵۰۰
غروشدور .

مجموعه مزیه بنتنجه طبعی تنسیب
ایدله بن ازلر اعاده ایدلمز .

ملی تحریک

اداره خانه :

باب عالی جاده سنده اقدام
یوردی یاننده کی بناده
خصوصی دائره

صاحب و مدیری
محمد مسیح

هر آنگ برنجی داره بشنجی کونلری بیقرار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، صرئی مجموعه در .

قويو

کچه مک

پوشاننده سړين ، سړين
اوبويان آغايلر آلتنده برقويو .
قابله سینه ،
پارافکر کولکسته
اوزال قويو .
آجدم قاياغي ،
حسک آياغي
صوقم درنلکته .
صول ، ديوارله اوبوشدی .
نه

کوکدن يله زلر دوشدی
بن بخزون ، قويو بخزون :
کونمو زلری کوکاني چالان ،
شبه ی برچيزده طاقلي قلان
ايه قووانسک حسرتنه يانان قويو .
نه کليم .
چايغن دکليم .
کلای برسس دريندن .
نورکدم بوانيندن :
— فيولات کنديکي ، بوشاق سينه مده اوو !
صبيح غرث

مهرينک لظاملر لن چوخی ، نجاني نظير
صورتيله وجوده کتيريلشدر . مهری هر
يازديهي غزلي نجاني به کونده ورش و اونک
تقدير والتفاني بکا مشدر . حالبوکه ، هر نه دسه
نجاني قيمت ، يرمک ايسته مده کي بوشاعری :
ای یم شعر به نظيره ديبن
چيمه راه ابدن ايله حذر
دنه کيم ايسته نظم وقافيه
اولدی شعر نهائي به مهر
حرفي اوج اولمزه ايکيسنک
بريدر في الحقيقه عيب وهن .
ديهه رک استخفافله قارشيلامشدر .

نجاني ، فکريه ، حسيله ياباماديني
خياليه يابارقاديبات تاريخمزه اهيت بر مونع
اشغال ، شعرينک نفوذی استباله تشميل
ايدهجک درجه ده حقيقي ، قوتلی بر مرقبت
احراز ايتشدر . ازلک ايچون مشهور خرابته :
اسلافده احد ونجاني
آواره دلنکسته ذاتي
توري سخنه نمل قوملر
اما تلي لوزلر قوشلر
ديبن ضيا باشانک فکري حقلی بولماق
امکانی بزجه يوق کيدر .
سوک محمد نالرد

اجتماعيات

ملتچيک ندر ؟

ملتچيک يکي آورويا تاريخک اکيميز حاده لرندن
بريدر . بوکون اداره سي آلتنده ياشايانلي دولتر ،
کوردون لي خصوصيتلرله ملي شخصيتک بونون
ديکر تظاهري متنوع اجتماعي و قهرمانک تشجيه ميدر .
بو قهرمان اجتماعيات علمنه و بلخافه بوغلر ده معشري
حرکتلرک تکونتي ايشاح ايدن قسه عائد برطاقم
حاده لر زمره سندن اولارقي تصنيف ايديله ييلير .
بوجريانک ناصل باشلاديني ، ناصل اداره ايدلديکي
وناصل سرعته چيقديني بوصفه لرد ، مناقشه ايده جکزر .
اولا ملتي تعريف ايديم :
ملت ، مستقل و سياسي ر جزء حائنده معين
بر هملکته برلکده ياشايوب ، مشترک برلسانه ،
مشترک عاذلره و اعتبارلره مالک اولان ، عتي تاريخي
عنصرلر ي محافه ايدوب مشترک منفعت و مفکوردلره
صاحب اولان و متمايز حربي برچيت تشکيل ايدن
ويا ايتديکيه قانع اولان بر خالق کته سيدر .
بو تعريفدن سوکرا ملتچيکک منشا و اثرني
تعقيه و اونک تکون وانکشافنده مندلار اولان
اجتماعي عهدلري تحري به باشلا ييلير .
ملتچيکک جريانک منشالري

مورخ و آنرولوژيسترک ييلدکلر نه کوره
تاريخده داما بر ملت عنوانيه توسيعه استعناق
کسب ايدم جک کتيله بولونشدر . اک اسکي
زمانلرد بزي وطنپرورک ديه بروطن ويامات عشق
موجوددر . فقط ملتپرورک جرياني يکي وبک ، وخر
اولان اجتماعي بر حاده در .
دينيلورک بشرک طبعينه ملت حسي مکتوزدر .
انسانک فطره معشري اولوشي بونک درجه به قادر
دوغرو اولدوغني کوستر . انسانلر داما غروپر
حالده ياشامشدر . غروپر حالده حرب ايتشدر
و اکشامشدر . فقط ملتر ، انسانلرک ايچنده
ياشايوب حس ايتسکري بکانه غروپر دکيلدر .
بشرک معشري دوشي مکررا ديني و اقتصادي غروپر
حالده تظاهر ايتشدر . بناء عليه ، مثلا فرانسه ده
عموي برسله ايچنده بولونان فرانز شهرپرورک
آوردوده کاتوليک ، قومونيت ويا بانکر غروپر لن
داهار ياده بشرک معشري فطرتي افاده اتغي ايجاب ايتنر .
جوغرافي عامل

ملتک خصوصيتلري تبينه ده جوغرافي نقطه
نظردن اهميتي عاملر واددر . داغاق اراضينک
ساکنلر نه مقابل دوژ وادبارک وياخود ساحل
ودره کنارلر يزلک اکنلري يازدرک بونلر برلر لن
ياشايش نقرضاتي اعتبارله کاي کاي فزايدير . کذلک
صوغوق ، صجاق و ممتدل اقليملر بونون عضويتلر ده
اولديکي کي بشرکده حياتنده بک زاده نفوذی حاکمدر .

ملت

« ملت » کله سنک « ملت » کله سندن صريح
بر فرق واددر . اوده ، ملت کله سنک ، ملي تشکيلک
بر صفة سي افاده ايتش اولميسدر . کذلک ملت
ديکر ملتر موواجه سندن بر جدال صفة سي ده افاده ايددر .

بشجی سنه

ملت ، بر تشکيلات و بر جدال صفة سي اولقي
اوزره سوک تورک وچين ملي حرکتلر ده وضوحله
کوردوله ييلير . اکر بوجرکتلري اجتماعيات علمنه
کوردو تحليل ايدرسک کوردو جکترک معشري حرکتلرک
علما تابع بولونديني بونون خطوره ليله رک وياخود
سوق طبعيله تعقيب ايدمشدر . هر سيدن اول
بوجريانکک ظهوري بوجره و وابسته در . بوجره ان
تورکيه ي بارجالامق هوسيله اجني ملترک عسکري اشغال
و هجوملرندن ، چين ايچون ايسه ، بوجرموک تجاري و ديني
برجه بدن ياييله رق اوبوبوک قطعه ي اجني قوتتولي
آلتنه دوشورمک و استاتاراک تشکيلتي نتيجه ميدر .
بويه بوجره ان قارشينده « بر دووم Milling »
اجتماعي حاده سي ميدانه کيلور . تيله قارشينده
انديشه ده دوشن خالق اونه ک متعده قوتوشمه ،
مذاکره و مناقشه ايتک باشلا بولر . هرکسک بر
خوشنود سزاق ايچنده وضعيتک اصلاحي ايچون
سينده ييلکي فکرک کاب بکيور . بوصيرالرده
اک جوق قاينو واضطراب حس ايدنر ايچندن متفکر
وقابلتي برسي ملي رهبر اولارق چيقور .

تورکيه ايچون بومي رهبر مصطفى کمال پاشا
اولمشدر . چين حرکتلر ده (يات سن) رهبر
اولمشدی . بوليدهرلرک ظهوردن سوکرا اونلر
طرفدن قطي و صريح هدفلر و غايهلر تاييسيله
مشترک و معين اولان ملي مقصدلر تاميننه چايشيلور .
بو ، حقيق برخاق حرکتک بارز خصوصيتي در .
بونون قاتلر طوبلاش و مورال دينين معنوي
بر رابطه تاسيس ايدلش اولديندن عموي و مشترک
غايهلردن اخرا فاهه ساعده بو قدر . بومونوري رابطه
قهرمانک رسمنده ، ملي پارا فاهه ، ملي مارشده
و عسکري اوينفورماده نيل ايديلير . متعاقبا
بوصورلر بکپاره لشمش بونون برکتله رهبرک
اسري آلتنده ملي ميتانلره تشييت ايدلش اولان
ملي غايهلرک استحصالنه مخصوص مشترک مساعي به
باشلارلر . تورک ملي ميتاق مصعفي کال پاشا طرفندن
چيزيله يکي سائر معشري حرکتلر ده کوردو کيمز
ميتانلره داما ايدهرلر طرفندن وضع ايدمشدر .
بوصورک حرکت يعني ايشه باشلامق ، « خلق حرکتی »
Mob behaviour ، « اک خصوصيتي در . بوجرکت
ما غايهلرک استحصالنه قادر ، باشقامده غايهلر او بوشمندن
مستنفک بر مذهب زوجيه ، عادات بويه ديني بر
قوتله داهار يازده قوتلندر برلشدر . في الحقيقه ۱۹۲۳ ده

يايلان لوزان معاهده سي ملي ميتافاهه وضع ايدلن
ملي قوتقوزي طاييتشدر . طرفدن ، و بجرانک ازاله سندن
سوکرا سوک خطوه يني قطي برودن سيستمک
تشکيلي خطوه سي آتيلماسي ايجاب ايدردی ، بويه
خطوده الطبع آيتمشدر . ايشه بو خطوه مک
نتيجه سي اولارقي بارلار متمايز ماساي اوزره تورکيه
جمهورتي تاسيس ايتدی . بوجمهوريت بونون سائر
دوانلر طرفندن طاييتش و متقابل مساوات اساسي اوزره يه
يايلان معاهده لرله بين الملل مناسبلر داورسته کيريشدر .
چين حرکتی بويه موقوفلره و ارامادن برچوق
سبب وعارضلر آلتنده و بلخافه ملي رهبرک قابليتلرکي
يوزدن سقوط ايتشدر . بواجتماعي شائيت چينيلرک

کچھ موسیقی ہافنسی

اونك دوسرلندن استقامه يه نيتديكي زمان
ياشي اوتوزي چوقد كچكشدي (بورودبن) ده
خلقجي روس بسته كارلنيك باخالصه كوچوك
اثرلرله پائيدانلارندردر : « آسيا سته باري
اورناسنده » اثره روس موسيقي خليفاتيك
شرق ايله علاقه سني ياشاتشدر . (برنس
الونور) - اسلي ر اوپه راده يازديده ده ،
برنس قاشمقشدر : روس پرئساريك ، ۱۲ نهي
عصرده روسيه سي استيلا ايده ن تورك قبيله لري
اصلندن پولوچيله قارشى آجديني سقرلري تيشل
ايده ر يمي ، بورودبن ده شرق نغمه لرته مساعد
موضوعلر اووزنده چالشمقدن ذوق آلمشدر .
ايشته ، قيميلى آرقداشمز جال رشيد
بكده تورك نغمه لري حنفته غني ارزورلرله
متجسسدر . قونسرو اتوارك نشر ايتكمده
ولداني خلق شريفلري كلياتيك ايكنجي
اوچجي ، فترلري مقدورلنده ك فاده رلنده ده
و هيچاني سزد ! . دقته ش ايان نقطه ،
بولده چاليشيركن آله نكده ، بهرودنيك ،
ده ديكبر پرينك مقلدي اولماسيدر . جال
ك ، يازيلرند ، (شخصي) اولداني قازار
ربست قامي ايله ، مؤبره سيويستلردن قاق
سهر ، ويا غير شعوري او جريانه مربوط
ير . قورطونك تشوهرلرينك يپ بيكي اثر
به رلنده طال اولماسي ، وكنچ صنعتكارك
متقبل و فوقيقلرني جان و كوكلدن غني ايده رز .
آلفرده قورطو Alfred Cortot ، ۲۶
ل ۱۸۷۷ ده نيسون (اسوچره) ده
تممشدر ، اولاهميشه رلينك ، صوكراده
س قونسرو اتوارنده (ل . ديه مر) ك
ده چاليشوب ، ۱۸۹۶ ده برنجي پيانو
فاتي قازاندي . بو تاريخدن اعتباراً پك
ق سياحتلر ييارق ، يالكيز ، ويا - كاني
، وچاليسست قازالس ايله برلكده -
و حالنده قونسرلوردى ، آلمانياتك
ريت شهرتده ك مشهور واغنه تياتروسي
يتورلكنه چاغري ييارق ۱۸۹۷ دن اعتباراً
ده قاي . ۱۹۰۶ ده بارس قونسرو اتواري
معامله كنه تعيين اولوندي . قورونك
متعاقبده غني مؤسسده ك مديركليني
ي . قورطو ، ايكي دفعه استانبوله
بر . - هر نقطه نظر دن صنعتك

بومظالمه اون سكرنجي عرصده كي هلاكه،
مفكوروى فلسفه سبك هان مان عيني در . بوفلسفه
كوره هرفرد دولتك ماليدر . دولك فردون
آري واونرك فوزه وجود اهورش اونه
انچون فنا ايدلكه لاقدر . دولت اونجه اهدر .
خابوكه (كيديتس) ، (تارد) و (داسل)
كي روحانچيل و اجايانچيل آراسنده بوظرفه
قطعا ارونوشدر . ملت مستنا بروحه آري
برخصيته مالك دكيدر . اتچاق مشري خويلر
موجودوده بونل عومي تنالشرديش سوزلر
كوندن كونه اغزند آغره تكرر ايدله ابد
كتابلر و تربيه سيمدله قل ايدله ايدله نسلدن
نسله بول ايدوب كيدر . ايته اخلاق قانده ابد
ضرب مثلك ، سياسي و ديني تهتريك و اعتقادك
منشالي هب بولده . ملت ، بونوك اجاي غرويلر
ايدن قلدن و كندى خصوصى لسانلر بونوش قاندين
كندى دستورلر بيلهكارى كي تعين ايدلر .
ياكيز برچون منترك جانلر دن مشابته اويسهله
مختلف ملتلر ده بونوشورلر . برقولرى جان عيني در .

محمد صفوت